

'hak-al'

5
DECEMBER
1992
16^e JAARGANG

natuur-en vogelwacht
CULEMBORG

Kontaktadres:

Natuur- en Vogelwacht Culemborg,
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg.

Bestuurssamenstelling:

Wim Kievit, Verdijkstraat 13,
4102 CL Culemborg; tel.: 14561.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.
Frans Waroux, Moerbeiboom 45,
4101 WC Culemborg; tel.: 15393.
Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 14885.
Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.
Kars Veling, Gandhi 91,
4102 HK Culemborg; tel.: 17822.
Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 21425.

Klubhuis:

"De Ketelvink", voormalig "Ketelhuis" op
Terweijde, Middelcoopstraat 1A Culemborg.

Bibliotheek:

Gerrie Monfils (tel.:03473 - 77638)
Cor Maurice (tel.:03450 - 20857)
Boeken / verslagen in "De Ketelvink".
Geopend: vrijdag van 19.00 uur tot 20.00 uur,
uitgezonderd de maanden juli en augustus.

Lidmaatschap:

Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester,
evenals adreswijzigingen.

Penningmeester:

Frans Waroux, Moerbeiboom 45, Culemborg,
tel.: 03450 - 15393.
Gironr.: 34.33.351 t.n.v. F.H. Waroux,
rek. Natuur- en Vogelwacht Culemborg.

Kontributie:

Betaling per toegezonden acceptgirokaart.
Jeugdlidmaatschap f 12,50 per jaar; volwassene,
gezins-, postlidmaatschap f 25,- per jaar.

Redaktieteam en -adressen:

Breun Jansen, Eikeboom 31,
4101 VA Culemborg; tel.: 14885.
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.
Harry v.d. Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg, tel.: 14358.

Plantenwerkgroep:

Wim Rubers, Joh. Frisoplaats 6A,
4196 AC Tricht; tel.: 03455 - 73354.

Knotwilgenwerkgroep:

Wim Smits, Schoolhof-Oost 24,
4105 AS Culemborg; tel.: 16575.
Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Paddenwerkgroep:

Harry v/d Warenburg, Grondzeilerweg 9,
4105 HJ Culemborg; tel.: 14358.

Zoogdierenwerkgroep:

Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9,
4102 CL Culemborg; tel.: 19581.

Vogelwerkgroep:

Paul van Veen, Gandhi 197,
4102 HK Culemborg; tel.: 21953.

Insektenwerkgroep:

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34,
4101 AT Culemborg; tel.: 21425.
Kars Veling, Gandhi 91,
4102 HK Culemborg; tel.: 17822.

Inleveren waarnemingen:

Henk Vennix, Bereklaauw 3, 4102 KZ Culemborg;
Gerard van Ruiten, Verdijkstraat 9, 4102 CL Culemborg of de speciale bak in "De Ketelvink"

Begeleiding jeugdgroep:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.

Nestkasten-koördinatie:

Henk Vennix, Bereklaauw 3,
4102 KZ Culemborg; tel.: 14382.

Kampen, lezingen, dia-avonden en cursussen:

Leo v.d. Kooij, Vliegerweg 3,
4101 JK Culemborg; tel.: 15450.

"Het Vogeljaar":

Jaarabonnement door overschrijving van f 21,50
op de girorekening van de N.V.W.C., met vermelding van: "Het Vogeljaar".

Sekr. Milieuwerkgroep Noordwest-Betuwe:

Postbus 288, 4100 AG Culemborg.
Tel.: 03450 - 13386 of 03436 - 1687.

Verbandtas en -trommel:

Voor alle activiteiten is een verbandtas en -trommel aanwezig in "De Ketelvink". Aanvullingen z.s.m. na gebruik doorgeven aan de beheerder: Joop Bezuyen, Smetanastraat 23, 4102 BA Culemborg.

*****

KONTAKT-ADRESSEN:**Vogelbeschermingskonsulent:**

Henkjan Kievit, Lange Havendijk 34, 4101 AT Culemborg; tel.: 21425.

Asielhouders:

Alle beschermde vogels:
Lexmond - tel.: 03474 - 1677
Aan neem- en doorgeefadres:
Utrecht - tel.: 030 - 919449

Egelopvangcentrum Maarssenbroek:

Spechtenkamp 159, 3607 KJ Maarssenbroek;
tel.: 03465 - 68440.

DIVERSE NATUURORGANISATIES:

Milieu: alarmnummer luchtverontreiniging:
085 - 452220.

Veldpolitie:

Den Hartog: 03437 - 558 (Werkhoven)
Vrieling : 03436 - 1675 (Cothen)
Meldkamer : 03404 - 24824 (Zeist)

Gemeentepolitie Culemborg:

Dhr. Helmond, Boerenstraat 35,
Culemborg; tel.: 15744.

Vereniging Milieudefensie:

Tweede Weteringplantsoen 9, 1017 ZD A'dam.

Gelderse Milieudefensie:

Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem;
tel.: 085 - 515069.

Milieuwerkgroep "Noordwest-Betuwe":

Wim Hijnen, Ravelijnstraat 86, Culemborg;
tel.: 03450 - 17932.

Werkgroep Milieu Geldermalsen

Henk ten Berge, Twee Morgen 16, 4196 JT Tricht
tel.: 03455 - 73974.

Milieuwerkgroep Houten:

Kon. Julianastraat 13, 3991 DJ Houten.

Staatsbosbeheer regio Betuwe:

Beheerseeneheid De Linge, Veerstraat 16,
4181 AG Waardenburg; tel.: 04189 - 2411.
Janny Resoort, boswachter; privé 073 - 419478

Vereniging tot Bescherming van Vogels:

Driebergseweg 16 B, Zeist, tel.: 03404 - 37700;
winkel: 03404 - 37777; ledenservice: 03404 -
37744; vogel-ijfolijn: 03404 - 37773.

Stichting Het Geldersch Landschap:

Zypendaalseweg 44, 6814 CL Arnhem,
tel.: 085 - 420944.

Instituut voor Natuurbeschermings-educatie:

Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam.

Stichting Natuur en Milieu:

Donkerstraat 17, 3511 KB Utrecht,
tel.: 030 - 331328.

Vereniging tot Behoud van Natuur- monumenten:

Noordereinde 60, 1243 JJ 's-Graveland;
tel.: 035 - 62004.

Wereld Natuur Fonds Nederland:

Postbus 7, 3700 AA Zeist; tel.: 03404 - 2216.

Wereld Natuur Fonds Nederland, regio West-Betuwe:

sekretariaatsadres:
G.J. van Kessel-Heuff, Binnenstr. 3,
4117 GR Erichem; (Pandawinkel)
tel.: 03447 - 1637

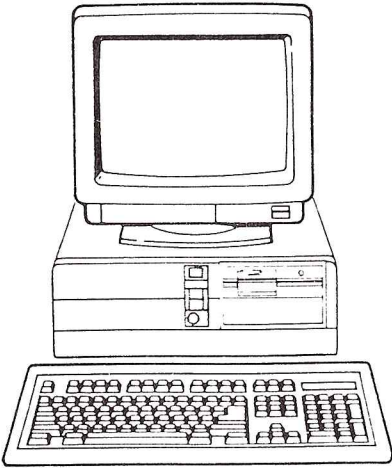
Greenpeace Nederland:

Postbus 11026, 1001 GA Amsterdam.
Damrak 83-II, 1012 LN Amsterdam;
tel: 020 - 236545 / 231843.

VOORWOORD VAN DE REDAKTIE

Deze laatste Hak-al van het kalenderjaar 1992 wordt gekenmerkt door de variatie in de ingekomen artikelen, zoals u uit de inhoudsopgave kunt opmaken.

De vogelwerkgroep heeft medio november jl. haar laatste trekteldag doorgebracht op de welbekende telpost in de Redichemse Waard. Vele interessante waarnemingen werden er het afgelopen najaar gedaan, waarvan er een groot aantal opgenomen zijn in de rubriek "Vogelwaarnemingen".

In het weekend van 7 en 8 november jl. vond, in samenwerking met de Vlinderstichting, Kinderboerderij "De Heuvel" en de Gemeente Culemborg, het project "*Hoe komen we de winter door?*" plaats. Het werd een bijzonder geslaagde manifestatie. Eén van de volgende projecten zal een vlinderproject zijn, dat georganiseerd zal worden in samenwerking met de Vlinderstichting.

Het geplande winterkamp in Zeeland kan helaas dit jaar niet gehouden worden, aangezien het aantal aanmeldingen uiterst gering was.

De coördinatoren van de werkgroepen worden vriendelijk, doch dringend, verzocht een stukje over de werkzaamheden in 1992 en de plannen voor 1993 vóór 21 december a.s. bij Breun Jansen in te leveren voor het Jaarverslag 1992. Alvast hartelijk bedankt voor jullie medewerking!

De redactie en het bestuur wensen u fijne kerstdagen en een bijzonder gelukkig, gezond en natuurlijk 1993 toe met veel liefde voor elkaar en de natuur!

Index:

- pag. 4 - Verslag van de vogelexcursie naar de Pier van IJmuiden op 3 oktober 1992.
- pag. 5 - Huiszwaluwen-inventarisatie Gemeente Culemborg 1992.
- pag. 7 - Vogelwaarnemingen.
- pag. 10 - Jeugdtribune
- pag. 12 - Jeugdprogramma t/m juni 1993.
- Wie heeft nog spullen voor kerststukjes jeugdavonden?
- pag. 13 - Verslag van de paddestoelenexcursie naar de Kaapse Bossen in Doorn op 10 oktober 1992.
- pag. 14 - Oudere jeugd en wintervogels.
- pag. 16 - Verslag zoogdierenexcursie Regulieren op zaterdag 28 november 1992.
- pag. 17 - Er komt een tijd .....
- pag. 18 - Excursie- en activiteitenprogramma.

Verlag van de vogelexcursie naar de Pier van IJmuiden op 3 oktober jl.

Voor deze excursie was redelijk veel belangstelling zodat we met vier volle auto's 's morgens om 07.30 uur konden vertrekken. Helaas bleek het weer minder gunstig. Het was grauw en nevelig en er was weinig wind. Dat laatste deed ons al vermoeden dat het niet helder zou worden. Inderdaad bleek bij aankomst in IJmuiden dat het zicht niet optimaal was. Gelukkig bleek er nog voldoende zicht te zijn om allerlei leuke waarnemingen mogelijk te maken.

Naast zeevogels te kust en te keur waren er ook tal van kleine zangvogels op de pier aan het fourageren zoals oeverpiepers, graspiepers, kuifleeuweriken, goudhaantjes, roodborstjes en zelfs een vrouwtje zwartkop (dus met een bruin petje). Vooral de vertrouwelijke piepkleine goudhaantjes die verstoppertje speelden tussen de gigantische betonblokken waren leuk om te zien zo van heel dichtbij. Wat mij betreft was de opmerkelijkste waarneming een grote groep jan van genten (zeker 15 stuks) die druk aan het vissen waren op 300 afstand van de zuidpier. Herhaaldelijk lieten ze hun spectaculaire stootduiken zien. Van meer dan 10 meter hoog storten ze zich hierbij in de golven. Op het laatste moment vouwen ze hun vleugels naar achteren en verdwijnen helemaal onder water.

Een andere leuke waarneming was van een eidereend. Een van de talrijk aanwezige exemplaren dook vlak "onderaan" de pier een krab op. Vakkundig werd het beest met de snavel ontleed en verorberd.

Na de gebruikelijke stop in het paviljoen Zuidpier besloten we naar de Amsterdamse Waterleidingduinen te gaan.

Hier maakten we nog een korte wandeling vanuit het parkeerterrein bij de oase. Ook deze wandeltocht leverde heel wat soorten op; veel soorten eenden in de Oranje kern en een badende sperwer in een van de kunstmatige beekjes.

Al met al konden we bij thuiskomst terugzien op een geslaagde excursie.

Soortenlijst:

Pier van IJmuiden		Amsterdamse Waterleidingduinen	
aalscholver	stormmeeuw	fuut	houtduif
kuifaalscholver	grote stern	dodaars	groene specht
jan van gent (w.o. een groep van ± 15)	visdiefje	knobbelzwaan	spreeuw
eidereend	drieteenstrandloper	grauwe gans (overvliegende groep onderweg)	ekster
zwarte zeeëend	paarse strandloper	wilde eend	vlaamse gaai
rotgans (1 ex. over zee vliëgend)	bonte strandloper	krakeend	winterkoninkje
kuifleeuwerik	steenloper	slobeend	zanglijster
alk	merel	mandarijneend	matkop
goudhaantje	scholekster	kuifeend	pimpelmees
roodborstje	groenpootruiter	tafeleend	boomkruiper
zwartkop (♀)	graspieper	sperwer	goudvink
oeverpieper	kauw	buizerd (onderweg)	
zilvermeeuw	zwarte kraai	torenavk (onderweg)	
grote mantelmeeuw	blauwe reiger	meerkoet	
kleine mantelmeeuw	huismus	kievit (onderweg)	
	tureluur		
			torenavk

Leo van der Kooij.

Huiszwaluwen inventarisatie Gemeente Culemborg 1992

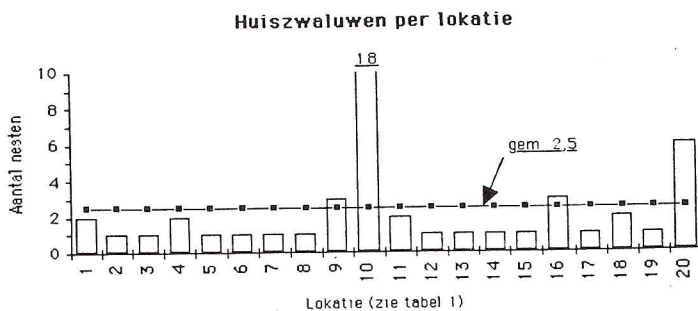
De vogelwerkgroep heeft in de zomer een inventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van (bewoonde) nestlokaties in de gemeente Culemborg. Broedresultaten zijn niet geïnterpreteerd. In dit verslag worden de resultaten gepresenteerd. Daarnaast worden de resultaten vergeleken met eerdere uitgevoerde inventarisaties.

Resultaten

De huiszwaluw is een echte cultuurvolger. De nesten worden vaak onder overhangende daken gebouwd, maar ook onder bruggen, sluizencomplexen (bijvoorbeeld de Beatrixsluizen in het Lekkanaal bij Nieuwegein) en ook in gebouwen (SOVON-Atlas). In Culemborg zijn in 1992 alleen nesten gevonden aan gebouwen.

50 bewoonde nesten zijn gevonden. In tabel 1 staan de lokaties per wijk gerangschikt. Wijken zonder nesten zijn niet opgenomen in de tabel. De lokatie betreft een gebouw (woning, fabriek, schuur e.d.) waaraan een of meerdere nesten zich bevonden. Een zeer groot aandeel van de bewoonde nesten bevindt zich langs de Haven/Veerweg, 23 nesten (46%) in 3 lokaties (kolonies). In dit gebied zitten zelfs onder één gebouw 18 nesten. Meer dan één op de drie nesten bevindt zich dus onder één gebouw. In het totaal zijn 43 nesten in de stad gevonden en 7 nesten in het buitengebied.

De gemiddelde koloniegrootte is 2,5 (zie grafiek).

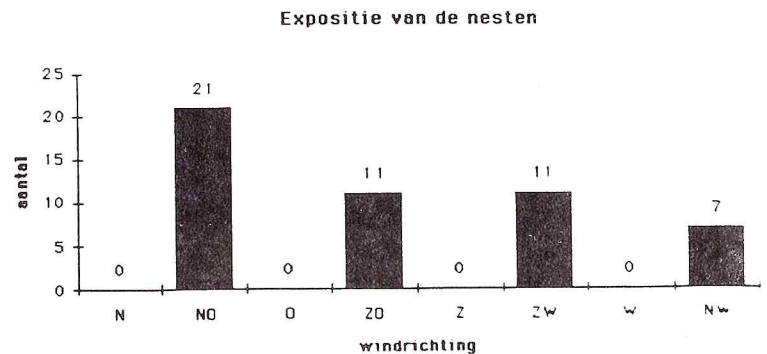

Dit getal wordt sterk beïnvloed door de kolonie van 18. Zonder deze lokatie is de gemiddelde grootte 1,68.

Opvallend is dat in grote delen van de stad geen huiszwaluwen tot broeden komen. Bijvoorbeeld in; de Hond, Lalaingkwartier, de wijken in de uitbreiding Goilberdingen, het Industrierrein en Achter het Zand zijn geen nesten gevonden.

Bij de keuze van de nestplaats speelt ook de

expositie van de aanhechtplaats een rol. Uit de inventarisatie blijkt dat een voorkeur bestaat voor het NO (zie grafiek: expositie van de nesten).

Deze uitkomst moet met enige voorzichtigheid worden benaderd. Het aantal waarnemingen (20 kolonies) is voor een betrouwbare uitspraak te laag.

Oude inventarisaties

In 1969 is in en rond Culemborg een gebiedsdekkende inventarisatie uitgevoerd in het kader van de Avifauna van Midden Nederland. 35 à 40 broedparen zijn toen in de stad geteld, waarvan 25 paar bij de Vismarkt (Oude Vismarkt of Achter de Vismarkt??) en verder nog enkele verspreide paren in de stad.

In 1975 heeft de Vogelwacht in het kader van het Atlas-project van het SOVON 4 zgn. uurhokken (dit zijn hokken van 5 x 5 km) geïnterpreteerd. In de stad is dat jaar de aanwezigheid van 185 broedparen huiszwaluw vastgesteld. Geen nadere specificatie binnen de stad is voorhanden.

Opvallend zijn de grote schommelingen in de aantallen broedparen in de stad; 35-40, 185 en 43 in resp. 1969, 1975 en 1992. Verklaring voor de sterke stijging tussen 1969 en 1975 is moeilijk te geven. Methode en intensiteit van inventariseren zijn niet bekend. De daling na 1975 komt overeen met de landelijk gesignaleerde trend. Een combinatie van factoren wordt hiervoor aangedragen.

Afname van insektenaanbod (door bestrijdingsmiddelen en luchtverontreiniging).

Vermindering nestelgelegenheid (renovatie en nieuwbouw) (Bron: SOVON-Atlas).

Mogelijke verslechtering van de overlevingskansen in de Afrikaanse overwinteringsgebieden.

Een lange periode van slecht weer in het broedseizoen kan desastreuze gevolgen hebben voor de jonge maar ook voor de oude vogels.

Vermindering van nestelgelegenheid heeft in Culemborg op een aantal lokaties gespeeld. Op een lokatie in de Bloemenbuurt werd 1 nest aangetroffen. De eigenaar vertelde dat in de jaren zeventig jaarlijks 30 à 40 nesten onder de dakgoot hingen. De dakgoot is destijds een keer geschilderd, het jaar daarna zijn de vogels niet teruggekomen. Het kan zijn dat de gebruikte verf te glad is zodat het nestmateriaal er niet meer op bevestigd kan worden.

Een andere oorzaak kan zijn dat er door de vogels geen nestmateriaal meer gevonden kan worden, zodat op het moment dat er geen oude nesten meer aanwezig zijn de kolonie verdwijnt.

Op Terweijde is een aantal keren (5) vastgesteld dat oude nesten nog wel aanwezig zijn maar niet bewoond. In al deze situaties is op korte afstand een boom aanwezig. Vermoed wordt dat in de tijd dat de boom nog klein was (kleiner dan de nesthoogte) het nest werd bewoond.

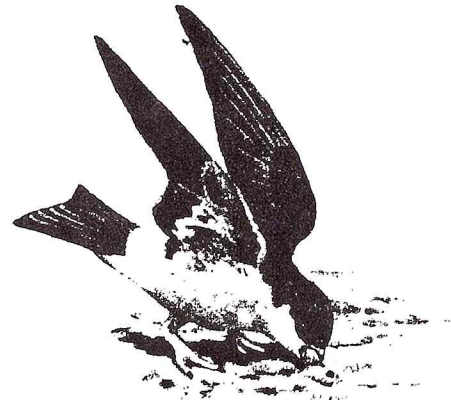
De vogelwerkgroep is van plan om volgende jaren de huiszwaluwstand in Culemborg te blijven volgen. Plaatselijk geldende trends kunnen pas na enige jaren onderzoek worden onderkend.

Tot slot wil ik Arjan Brenkman, Stijn Brand en Chris Harmsen bedanken voor het grotendeels uitvoeren van de inventarisatie. Zonder hen was deze telling niet uitgevoerd.

TABEL 1

nr.	wijk	aantal	nr.	wijk	aantal
1	Voorkoop	2	11	Haven/Veerweg	2
2	Schoolhof e.o.	1	12	Binnenstad	1
3	Schoolhof e.o.	1	13	Binnenstad	1
4	Schoolhof e.o.	2	14	Binnenstad	1
5	Terweijde	1	15	Binnenstad	1
6	Terweijde	1	16	Binnenstad	3
7	Bloemenbuurt	1	17	Binnenstad	1
8	Bloemenbuurt	1	18	Binnenstad (nieuwstad)	2
9	Haven/Veerweg	3	19	Buitengebied	1
10	Haven/Veerweg	18	20	Buitengebied	6
Totaal:					50

Paul van Veen

VOGELWAARNEMINGEN

In deze reeks vogelwaarnemingen treft u wederom een groot aantal observaties vanaf de trektelpost in de Redichemse Waard aan.

De eerste wintergasten zijn al neergestreken in onze omgeving, zoals grote zaagbek en smient, terwijl grauwe en kolganzen zich luidkeels hebben aangekondigd tijdens enkele koude, heldere nachten en ochtenden. In de komende wintermaanden zullen er hopelijk meer boeiende waarnemingen verricht worden. De kaarten, waarop u uw observaties kwijt kunt, zijn verkrijgbaar bij Henk Vennix, ondergetekende of in de Ketelvink.

Onderstaand de geregistreerde waarnemingen zoals ontvangen tot en met 21 november jl.

Gerard van Ruiten.

kleine zwaan:

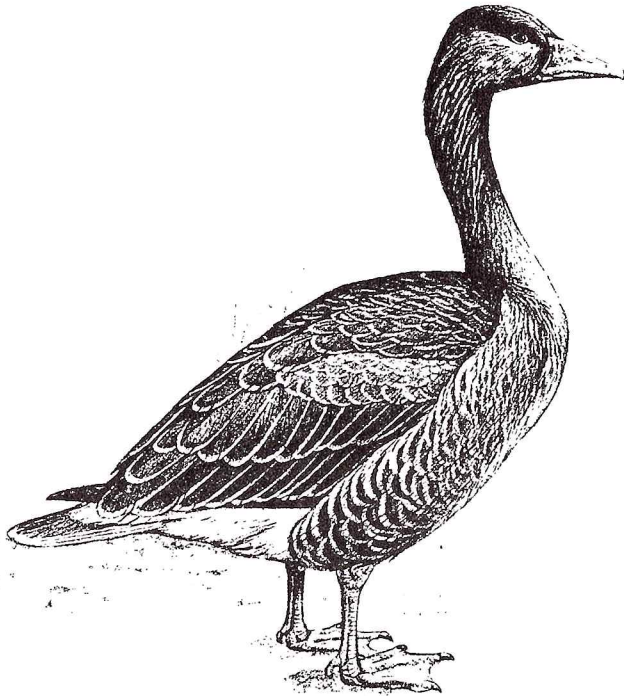
14.11.92; 5 ex. over telpost, richting oost (P.W.)

grauwe gans:

08.11.92; ca. 160 ex. over telpost, r. ZW (P.v.V.)

08.11.92; ca. 170 ex. over telpost, r. Z/ZW (P.v.V.)

14.11.92; ca. 180 ex. over telpost, r. Z/ZW/W
(P.v.V.)

visarend:

12.09.92; 1 ex. vanaf telpost (t-tellers)

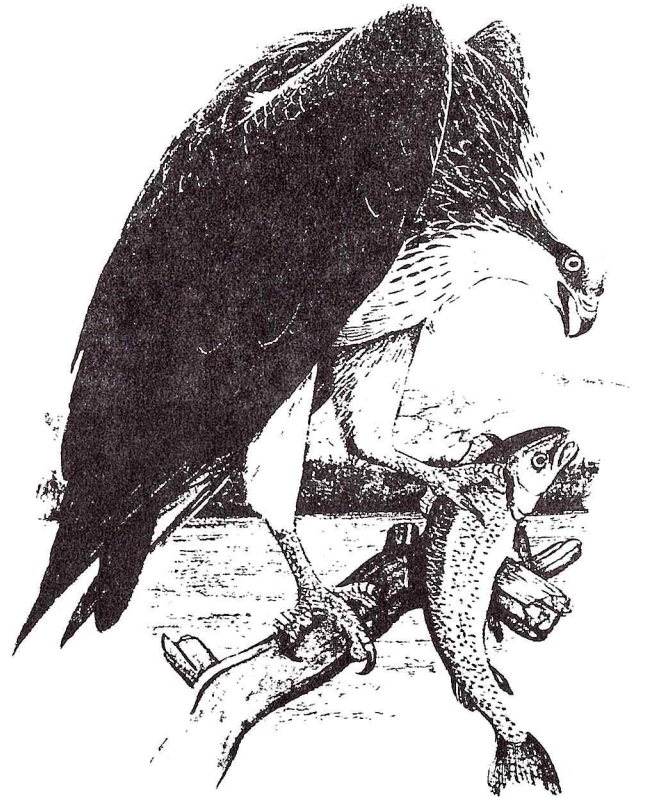
19.09.92; 1 ex. vanaf telpost (t-tellers)

20.09.92; 2 ex. over telpost, r. ZW (A.B.+P.v.V.)

23.09.92; 1 ex. nabij telpost (t-tellers)

27.09.92; 1 ex. jagend boven sloot langs Nieuwe
Graafsteeg en duikend! (G.v.R.)

12.10.92; 1 ex. op paal aan rand weiland afrit A2
t.h.v. Bradaal (B.J.)

kolgans:

09.10.92; ca. 60 ex. over Eikeboom, r. ZW (B.J.)

13.10.92; ca. 40 ex. t.p. de Heul (G.v.R.)

14.11.92; ca. 400 ex. over telpost, r. Z/ZW/W
(P.v.V.)

21.11.92; ca. 150 ex. in diverse V-formaties over
uiterwaarden en Regulieren, r. Z/ZW
(G.v.R.)

pijlstaart:

14.11.92; 2 ♀ en 1 ♂ over telpost, r. W. (P.v.V.)

grote zaagbek:

14.11.92; 1 ♀ over telpost (P.v.V.)

rode wouw:

20.09.92; 1 ex. over telpost, r. ZW (t-tellers)

26.09.92; 1 ex. over Lekdijk t.h.v. boerderij V.d.
Anker, r. Z. (L.v.d.K.)

27.09.92; 1 ex. over telpost, r. ZO (t-tellers)

sperwer:

22.09.92; 1 ex. over Bikolaan, r. Z. (C.H.)

07.11.92; 1 ex. nabij Bakelbos (B.J.+S.J.)

havik:

26.09.92; 1 ex. over telpost (P.v.V.+HJ.K.)
 15.10.92; 1 ex. over Bikolaan (C.H.)
 14.11.92; 1 ex. over telpost (P.v.V.)

buizerd:

19.09.92; 32 ex. over telpost (dagtotaal)(t-tellers)
 23.09.92; 10 ex. boven Fortitudo, r. ZW (C.H.)

ruigpootbuizerd:

14.10.92; 1 ex. Regulieren (A.B.+S.B.)

wespendief:

12.09.92; 8 ex. over telpost, veelal r. ZW (t-tellers)
 19.09.92; 2 juv. ex. over telpost, r. Z. (t-tellers)

bruine kiekendief:

17.09.92; 1 ♀ over plas einde Weidsteeg, r. Z.
 (J.v.A.+L.v.d.K.)
 18.09.92; 1 ex. over Gandhiflat, r. Z. (P.v.V.)
 19.09.92; 2 ♂, 1 juv. ♂ en 2 ♀ over telp. (t-tellers)
 23.09.92; 2 ♀ over telpost, r. W. (t-tellers)
 26.09.92; 1 ♀ over telpost, r. Z/ZW (P.v.V.)
 27.09.92; 2 ♂ en 2 ♀ over OVB, Oude Waag, r. Z.
 (P.v.V.)
 08.11.92; 1 ♀ boven Beusichemse Waard (P.v.V.)

boomvalk:

26.09.92; 1 ex. over telpost, r. Z. (P.v.V.+HJ.K.)

smelleken:

17.09.92; 1 ♂ over Pikse Bogerd, r. ZW (L.v.d.K.)

patrijs:

03.07.92; 1 ex. vliegend over Rijksstraatweg
 tussen kruispunt N320 en Zeedijk
 (L.v.d.K.)
 18.10.92; 2 ex. afslag A2 t.h.v. Bradaal (S.J.)

bontbekplevier:

12.09.92; 2 ex. over telpost, r. NW (t-tellers)

goudplevier:

19.09.92; 10 ex. over telpost (t-tellers)

witgatje:

17.09.92; 1 ex. griendje t.h.v. einde Lange Dreef
 (J.v.A.+L.v.d.K.)

zwarte stern:

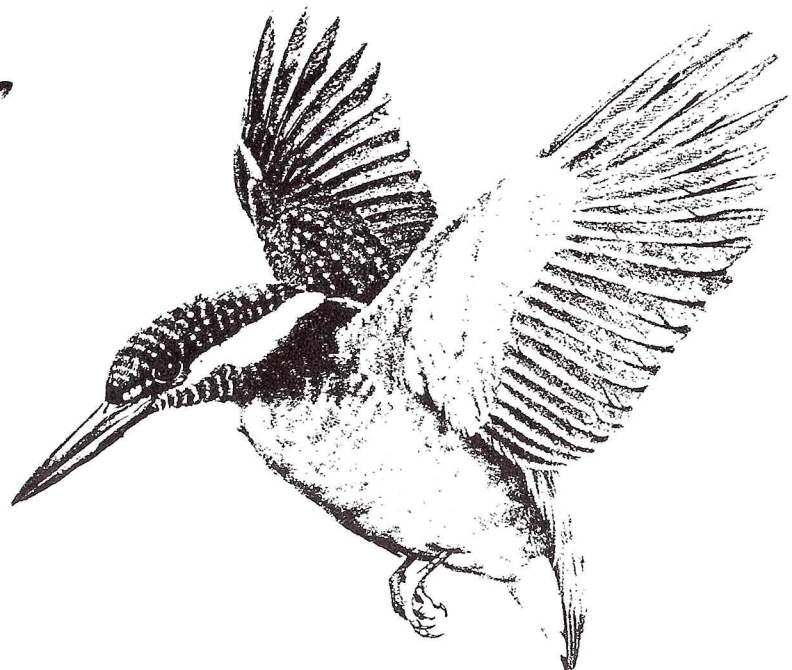
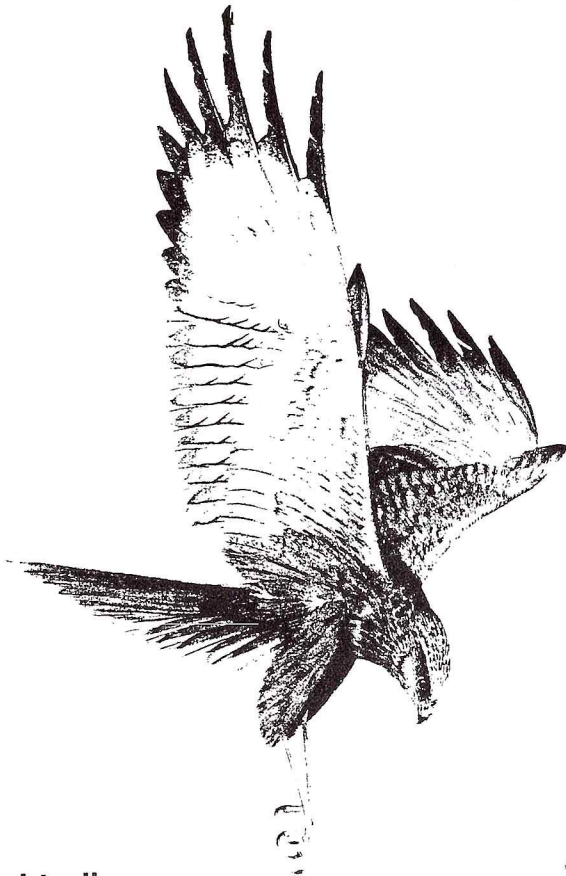
12.09.92; totaal 15 ex. over telp., r. NW (t-tellers)
 19.09.92; 1 ex. over telpost, r. NW (t-tellers)

steenuil:

28.09.92; 1 ex. op dak huis aan de Pereboom
 (L.J.+B.J.)

ijsvogel:

19.09.92; 1 ex. t.p. telpost (t-tellers)
 23.09.92; 1 ex. t.p. telpost (t-tellers)
 26.09.92; 1 ex. t.p. telpost (t-tellers)

slechtvalk:

23.09.92; 1 ♂ over telpost, r. Z. (t-tellers)
 27.09.92; 1 ♂ over telpost, r. Z. (t-tellers)

kleine bonte specht:

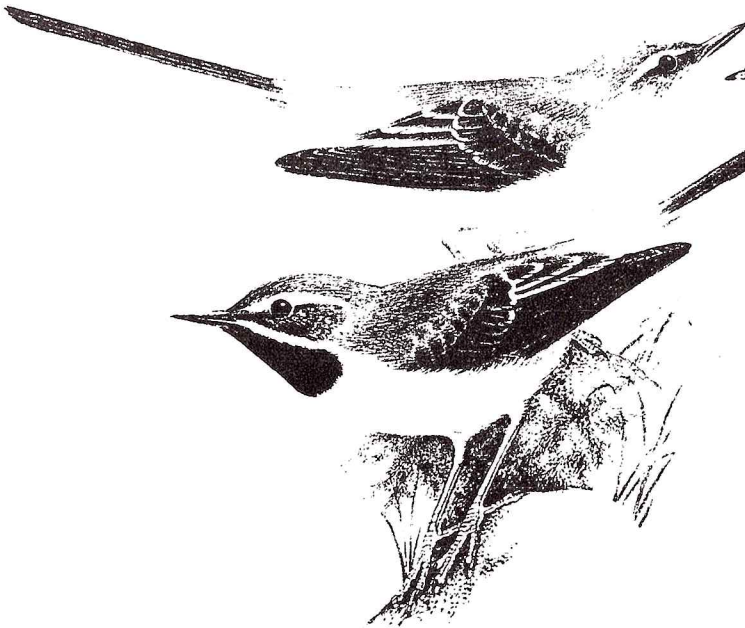
27.09.92; 1 ex. over telpost, r. W. (t-tellers)

boomleeuwerik:

26.09.92; 1 ex. over telpost, r. NO (t-tellers)

boerenzwaluw:

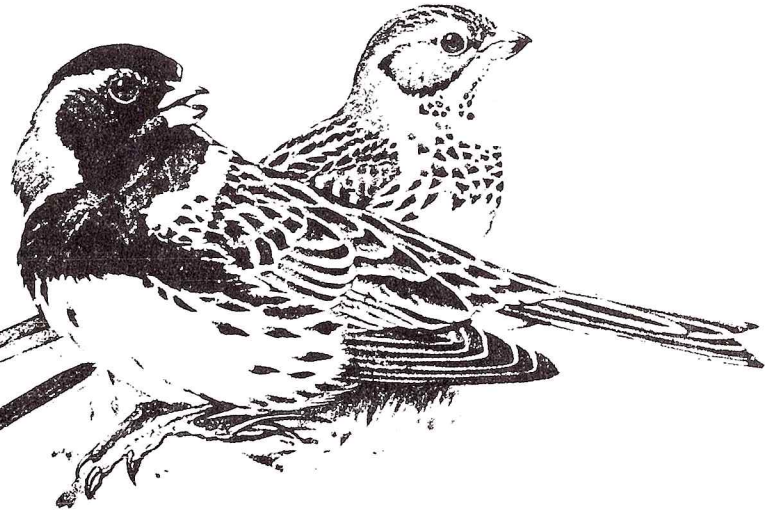
18.10.92; 1 ex. over telpost, r. ZW (t-tellers)

boompieper:19.09.92; 4 ex. over telpost, r. ZW (t-tellers)
26.09.92; ca. 10 ex. over telpost, veelal r. ZW
(t-tellers)**grote gele kwikstaart:**23.09.92; 1 ex. over telpost, r. O. (t-tellers)
26.09.92; 2 ex. over telpost, r. Z. (t-tellers)
27.09.92; 1 ex. over telpost, r. ZW (t-tellers)**grote lijster:**

27.09.92; 4 ex. geen lokatie vermeld! (L.v.d.K.)

staartmees:05.07.92; 2 ad. + 1 à 6 juv. Weidsteeg, hoek
Händellaan (L.v.d.K.)
21.11.92; ca. 10 ex. Meent Beusichem (G.v.R.)**ijsgors:**

14.11.92; 1 ex. over telpost, r. ZW (P.v.V.)

keep:

27.09.92; 1 ex. nabij telpost (t-tellers)

sijs:

27.09.92; 1 ex. over telpost, r. ZW (t-tellers)

roek:19.09.92; 2 ex. over telpost, r. Z. (t-tellers)
30.10.92; 8 ex. Lazaruswaard (L.v.d.K.)

De initialen van de waarnemers staan voor:

J.v.A.	= Job van Amerom
A.B.	= Arjan Brenkman
S.B.	= Stijn Brand
C.H.	= Chris Harmsen
HJ.K.	= Henkjan Kievit
L.v.d.K.	= Leo van der Kooij
B.J.	= Breun Jansen
L.J.	= Leny Jansen
S.J.	= Shirley Jansen
G.v.R.	= Gerard van Ruiten
F.S.	= Felix Schoenmakers
P.v.V.	= Paul van Veen
t-tellers	= de enthousiaste en fanatieke groep vogelaars die trektellingen verricht vanaf de telpost in de Redichemse Waard.

goudhaantje:

13.11.92; 3 ex. conifeer tuin Verdijkstraat 9 (G.v.R.)

paapje:

12.09.92; 3 ex. t.p. telpost (t-tellers)

tapuit:12.09.92; 6 ex. t.p. telpost (t-tellers)
13.09.92; 2 ex. op hek bij krib in de Lek nabij V.d.
Anker (L.v.d.K.)
19.09.92; 2 ex. t.p. telpost (t-tellers)**gekraagde roodstaart:**

13.09.92; 1 ♂ nabij telpost (P.v.V.+F.S.)

zwarte roodstaart:

03.11.92; 1 ♀ over Bikolaan, r. ZW (C.H.)

¹⁰ Hallo jeugdleden...

JEUGDRUBRIEK

December.

Het lijkt of de kalender een blaadje overgeslagen heeft. Het loopt alweer naar het einde van het jaar 1992.

December, een heel afwisselende maand. Bij de een komt Sinterklaas, bij de ander de Kerstman. In huis gaat de lamp wat eerder aan en is het behaaglijk warm. En 's morgens bij het opstaan is er altijd weer de vraag hoe het buiten is.

De ene dag regen of wind, soms wel allebei, of er ligt een dik pak sneeuw. De andere dag een zonnetje na een strenge nachtvorst.

Als het sneeuwt kunnen we lekker naar buiten een sneeuwpop maken. We kunnen gaan glijden of schaatsen als het goed gevoren heeft. Maar als het regent of hard waait is het binnen beter.

Je kunt voor de T.V. gaan hangen, of iemand zoeken om te pesten, maar veel leuker is het zelf maken van kerstversiering.

Het is de bedoeling om op de jeugdavond van 18 december 1992 kerststukjes te maken. Daar kunnen we best wel veel voor gebruiken. Voor thuis of als kado is het ook handig.

Sterren.

Knip van stevig papier twee sterren. Het is de bedoeling dat ze tegen elkaar geplakt worden, met een stukje ijzerdraad ertussen, waar je de ster mee vast kunt steken.

Wil je de ster nog mooier maken, dan kun je nog verven, beplakken, kleuren, net wat je wilt. Zo kun je ook andere figuren maken. In plaats van ijzerdraad kun je ook een satéstokje gebruiken. Leuk in een kerststukje, maar ook tussen een bos bloemen of op een kado.

Kerstbol

Steek in een kurk een stukje ijzerdraad. Smeer de kurk in met lijm en beplak hem met kraaltjes, kleine propjes papier, veertjes, zaden, keukenkruiden (sesam, nootmuskaat, maanzaad, anijssterren, e.d.). Laten drogen en klaar ben je.

In plaats van de kurk kun je ook brooddeeg of een stukje hout gebruiken. Takjes zijn ook geschikt om er iets op te plakken.

Winter

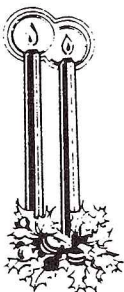
Heel mooi is het buiten als het vriest: ijspegels, webben, aangevoren bomen en struiken en vaak daarbij ook nog sneeuw, vooral 's morgens vroeg.

Wie niet echt blij zijn met zulk weer, zijn de vogels. Veel vogels, die o.a. voedselproblemen hebben in onze winters, trekken weg naar andere landen, de zwaluw gaat helemaal naar Afrika.

Bij strenge vorst moet een vogel, om zijn vrij hoge lichaamstemperatuur van ongeveer 40° Celsius te kunnen handhaven, al vrij snel de in zijn lichaam aanwezige

reserves aanspreken en daardoor neemt hij in korte tijd belangrijk in gewicht af.

Daarbij hebben de vogels in de korte winterdagen maar half zoveel tijd voor het zoeken naar voedsel als in de zomer, terwijl de natuur ook al minder voedsel ter beschikking heeft.

Het resultaat is natuurlijk dat de konditie van de vogels bij strenge kou snel achteruit gaat en hun weerstand tegen ziekten e.d. vermindert.

Veel vogels zoeken dan de omgeving van mensen op in de hoop voedsel te vinden. Geef als je ziet dat vogels wel erg hard moeten zoeken wat voedsel in jullie tuin of op jullie balkon.

(Liefst ongebrande) pinda's aanrijgen en ophangen is alleen leuk voor jou. Vogels moeten veel energie gebruiken om te blijven hangen, dan de pinda open te pikken en dan maar hopen dat als er een pindanootje inzit, deze er niet uitvalt voor je hem vast hebt. Beter is de pinda's zelf te doppen en in een netje, bakje of korfje te doen.

Wil je een voederplank maken, bedenk dan dat je deze plank elke dag schoon moet maken. Zieke vogels kunnen andere vogels aansteken door middel van hun uitwerpselen als ze die op de voederplank achter laten.

Wat voer je níét:

Voer geen kaaskorstjes waar het plastic nog op zit. Geen voedsel met zout (dus ook geen gekookte aardappels met zout). Geen voedsel wat snel bevriest, dan krijgen de vogels teveel ijs naar binnen en krijgen darmklachten. Geef geen te vet voedsel, vet laxeert. Gooi geen voedsel met traan, slaolie en/of vet gemengd, in water. Dan ontstaat er een olielaagje op het water, wat aan de veren plakt, waardoor deze vogels olieslachtoffers worden.

Wat wél:

- brood (liefst bruin)
- onkruidzaden
- gemengd zaad (o.a. zonnepitten)
- rotte appels en peren
(niet als het te hard vriest, i.v.m. bevroren tot ijsklompen)
- schillen + klokhuizen van appels en peren
- gewelde krenten en rozijnen
- ongekookte havermout
- noten
- pindakaas in gaten en spleten aan de zonzijde van een boomstam

Ophangen kun je ook halve kokosnoten en vetbollen.

Sla een kokosnoot met behulp van een hamer in twee helften. Drink zelf de kokosmelk en boor een gat in elke helft. Bevestig een (ijzer)draad en hang de kokosnoot met de open kant naar beneden op.

Enkele recepten voor vetbollen:

1) Een pond ongezouten rundvet smelten en vermengen met een kilo zaad (600 gram zonnepitten + 200 gram hennepzaad + 200 gram maanzaad) en een eetlepel spijsolie.

Het warme mengsel in vormen gieten, een stevige katoenen draad erin leggen, zodat je de vetbol later op kunt hangen en af laten koelen.

2) Drie pond ongezouten rundvet smelten en vermengen met:

- 3 ons hennepzaad
- 4 ons gebr. hennepzaad
- 1 ons maanzaad
- ½ ons wit vogelzaad
- ½ ons kleine krenten
- ½ ons zonnepitten

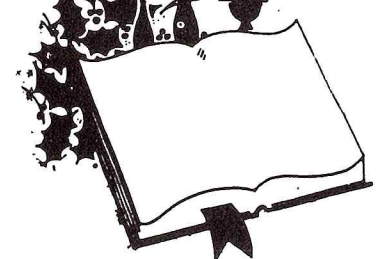
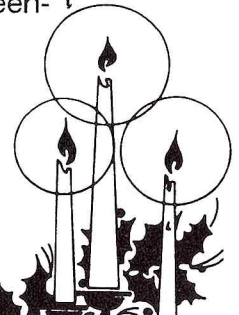
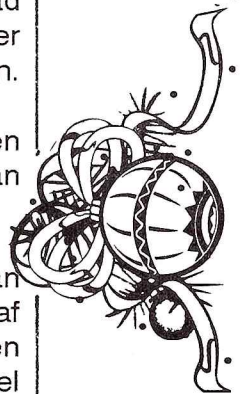
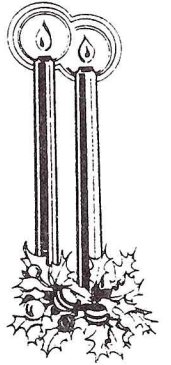
Het warme mengsel in vormen gieten, een stevige katoenen draad erin leggen, zodat je de vetbol later op kunt hangen en af laten koelen.

Heb je nog vragen, op- en aanmerkingen over wat dan nog, of zomaar wat, laat dan wat van je horen.

Mocht ik je niet zien op de jeugdavond van 18 december 1992 dan wens ik je vanaf deze plaats een fijne kerstvakantie, een prettige jaarwisseling en voor 1993 veel warmte. Kom je op 8 januari 1993 ook oliebolletjes eten op de nieuwjaarsbijeenkomst van de N.V.W.C.?

Tot ziens, bels of schrijfs.

Gerrie Monfils-Evers
31 - De Limiet 5
4131 NR Vianen
tel.: 03473 - 77638

Jeugdprogramma

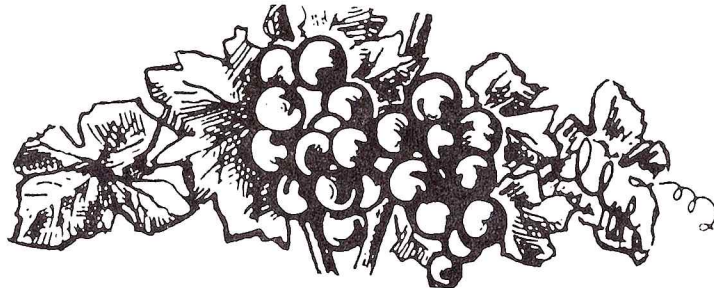
jongere jeugd tot 12 jaar elke avond begint om 19.00 uur	oudere jeugd vanaf 12 jaar elke avond begint om 19.30 uur
<u>18 december 1992</u> : kerststukjes maken	<u>18 december 1992</u> : kerststukjes maken
<u>29 januari 1993</u> : aardappelstempelen	<u>22 januari 1993</u> : "stootvogels"
<u>5 februari 1993</u> : nestkasten timmeren	<u>19 februari 1993</u> : nestkasten timmeren
<u>5 maart 1993</u> : reptielen	<u>12 maart 1993</u> : amfibieën
<u>26 maart 1993</u> : amfibieën	
<u>2 april 1993</u> : knoppen van bomen	<u>30 april 1993</u> : speciale excursie naar Nieuwe Zuider Lingedijk (07.00-15.00 u.)
<u>7 mei 1993</u> : zaaien van plantjes	<u>28 mei 1993</u> : "planten en insekten"
<u>14 mei 1993</u> : vlinders	
<u>4 juni 1993</u> : speurtocht in de Plantage (fiets)	<u>18 juni 1993</u> : determineren van planten
<u>11 juni 1993</u> : slootdierpjes bekijken (fiets)	
<u>25 juni 1993</u> : slotavond van het seizoen	<u>25 juni 1993</u> : slotavond van het seizoen

Overigens zijn jullie ook welkom op de lezingen (pauze om ± 21.00 uur, dus als je vroeger naar huis moet kan je de helft van de avond komen) en op de excursies; zie daarvoor het volledige programma.

Wie .....

Op 18 december 1992 willen we op de jeugdavond kerststukjes maken. Hiervoor kunnen we nog gebruiken:

- kleine bakjes / rieten mandjes
- denneappels
- rood lint
- kerstgroen
- hulst
- bessen aan takjes
- kleine kerstfiguren
- ijzerdraad

Wie wat heeft kan contact opnemen met Gerrie Monfils-Evers, 31 De Limiet 5, 4131 NR Vianen, tel.: 03473 - 77638, zodat we een regeling kunnen treffen voor het ophalen. U kunt het ook afgeven tijdens de openingsuren van de Ketelvink.

Gerrie Monfils.

Verlag van de paddestoelenexcursie naar de Kaapse Bossen in Doorn op 10 oktober jl.

Het had er nog even naar uitgezien dat er dit jaar geen paddestoelenexcursie zou plaatsvinden. De voorgaande weken was er weinig regen gevallen en de kleigrond in onze omgeving was keihard. Wim Rubers, onze excursieleider, had in onze omgeving maar heel weinig paddestoelen gevonden. Tijdens een wandeling op de Utrechtse Heuvelrug een week voor de geplande excursie zagen Nel en ik veel paddestoelen. Nadat ik Wim getipt had, ging hij naar de Kaapse Bossen om poolshoogte te nemen. Konklusie: De paddestoelenexcursie gaat door en we gaan naar de Kaapse Bossen.

Zo gezegd, zo gedaan, en dus vertrok op de mooie zaterdag 10 oktober een enthousiast groepje onder leiding van Wim Rubers. Inderdaad het was zeker de moeite waard. De variatie aan vormen en kleuren was groot. Wij zagen b.v. de ragfijne paardehaartaailing, waarvan de dunne steeltjes inderdaad op paardehaar lijken, en de grote sponszwam die ook zijn naam eer aandeed. Van verschillende paddestoelen werden een of meer exemplaren meegenomen om later op woensdag 14 oktober nader te bekijken en te kunnen determineren.

Dit laatste lukte bij een russula-soort, een trechterzwam, een melkzwam en een kogelzwammetje. Een mycena-soort en een pluteus gaven hun precieze identiteit niet prijs. Al met al wisten wij dankzij Wim Rubers 46 soorten paddestoelen op naam te brengen. We spraken af over twee jaar hetzelfde gebied nog eens op te zoeken en dan de resultaten te vergelijken.

Soortenlijst:

witte bultzwam (*Trametes gibbosa*)
 dennevlamhoed (*Gymnopilus penetrans*)
 gele hoorntjes (*Calocera cornea*)
 porseleinzwam (*Oudemansiella mucida*)
 beukwortelzwam (*Oudemansiella radicata*)
 paardehaartaailing (*Marasmius androsaceus*)
 helmmycena (*Mycena galericulata*)
 fopzwam (*Laccaria laccata*)
 aardappelbovist (*Scleroderma citrinum*)
 elfenbankje (*Coriolus versicolor*)
 berkezwam (*Piptoporus betulinus*)
 regenboogrussula (*Russula cyanoxantha*)
 berijpte russula (*Russula parazurea* *)
 kleverig koraalzwammetje (*Calocera viscosa*)
 vliegenschwam (*Amanita muscaria*)
 honingzwam (*Armillaria mellea*)
 kastanjeboleet (*Xerocomus badius*)
 zwartgroene melkzwam (*Lactarius turpis*)
 gele knolamaniet (*Amanita citrina*)
 witte knolamaniet (*Amanita citrina* var. *alba*)
 bundelmycena (*Mycena arcangeliana*)
 geweizwam (*Xylaria hypoxylon*)
 grote sponszwam (*Sparassis crispa*)
 roodbruine slanke amaniet (*Amanita vaginata*)
 gewone zwavelkop (*Hypholoma fasciculare*)
 platte tonderzwam (*Ganoderma opplanatum*)
 gewone krulzoom (*Paxillus involutus*)
 goudvlies bundelzwam (*Pholiota aurivella*)
 oranje aderszwam (*Phlebia radiata*)
 gele berkerussula (*Russula claroflava*)
 wit oorzwammetje (*Crepidotus variabilis*)

bundelcollybia (*Collybia confluens*)
 (andere naam: harige taailing)
 tweekl. trechterzwam (*Clitocybe metachroa*)
 botercollybia (*Collybia butyracea*)
 roodst. fluweelboleet (*Xerocomus chrysenteron*)
 plooirok (*Coprinus plicatilis*)
 dennezwavelkop (*Hypholoma capnoides*)
 waaiertje (*Schizophyllum commune*)
 zwarte knoopzwam (*Phaeobulgaria inquinans*)
 meniezwammetje (*Nectria cinnabarina*)
 grote stinkzwam (*Phallus impudicus*)
 valse hanekam (*Hygrophoropsis aurantiacus*)
 spekzwoerdzwam (*Merulius tremellosus*)
 scherpe schelpzwam (*Panellus stipiticus*)
 wortelende mycena (?)
 witte weidetrechterzwam (*Clytocybe dealbata* *)
 roestbr. kogelzwam (*Hypoxylon fragiforme* *)
 levermelkzwam (*Lactarius hepaticus* *)

*) Op 14 oktober 1992 gedetermineerd met behulp van Roger Phillips "Paddestoelen en schimmels van West-Europa".

Leo van der Kooij.

kleverig koraalzwammetje

Oudere jeugd en wintervogels

De oudere jeugd kan dit jaar een door alle werkgroepen georganiseerd programma volgen. De werkgroepen presenteren zich op deze manier aan de oudere jeugd zodat uiteindelijk een doorstroming plaats kan vinden van oudere jeugd naar een van de werkgroepen.

De eerste avond werd verzorgd door de vogelwerkgroep. Het thema van deze avond was "*vogels inventariseren*" en vormde een voorbereiding op een door de oudere jeugd uit te voeren project het tellen van wintervogels in de Lek-uiteerwaarden tussen Fort Everdingen en de Veerweg in Beusichem. Op deze avond is het gebied in 14 deelgebiedjes opgedeeld (zie kaart). Elk deelgebiedje is specifiek ten opzichte van het naastgelegen gebiedje. Zo verschilt gebiedje 3 van 2 en 4 doordat 3 uit Fort 't Spoel en de naast gelegen boomgaarden bestaat terwijl 2 en 4 uit weilanden bestaan. Het doel van deze indeling is om te kunnen achterhalen welke vogelsoorten in welk soort gebied overwinteren. Geprobeerd is om binnen de normale vogeltochtjes van de oudere jeugd het project te passen. Geen speciale data zijn afgesproken waarop het gebied wordt geteld. Geen verplichtingen maar gewoon lekker vogelen en tegelijkertijd een onderzoekje uitvoeren.

Een korte beschrijving van de methode.

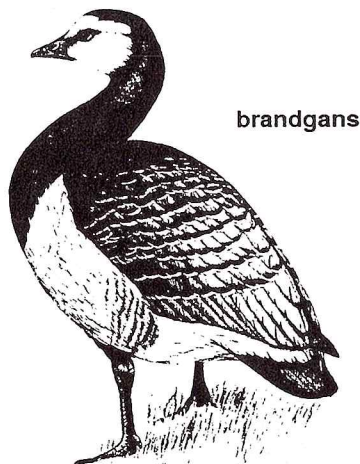
- * Geteld wordt er vanaf de dijk.
- * Gebied 10 (de afgraving) kan moeilijk vanaf de dijk worden geteld. Een bezoekje is aan te raden (wel vermelden op formulier).
- * Per datum op het waarnemingsformulier aangeven welke gebieden bezocht zijn, ook die gebieden waar niets gezien is aangeven.
- * Alleen de vogels tellen die van het gebied gebruik maken, dus een hoog overvliegende zilvermeeuw telt niet mee, een torenvalk die boven het gebied staat te bidden telt wel mee.
- * Alle soorten zijn van belang, ook de spreeuw, huismus e.d.
- * Eenden en andere watervogels die tussen de kribben van de Lek zwemmen worden ook geteld, de beesten daarbuiten niet meer.
- * Alle waarnemingen zijn van belang ook als maar 1 gebiedje geteld is.
- * Het project stopt op 1 april 1993.
- * Waarnemingsformulieren zijn bij ondergetekende af te halen en ook weer in te leveren (ook de kaart met de gebiedsindeling).

In het voorjaar worden de resultaten van het project op een oudere jeugdavond besproken. De oudere jeugd werkt het project uit. De resultaten zullen in de vorm van een verslag in de Hak-al worden gepresenteerd.

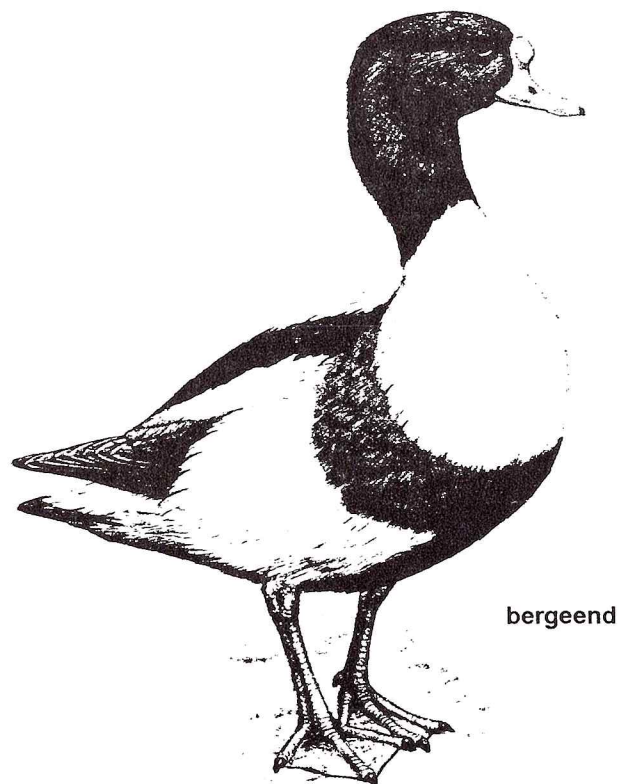
N.B.

Niet alleen de oudere jeugd kan met dit project meedoen. Iedere waarneming is welkom, indien hij op bovenstaande wijze is gedaan. Met name waarnemingen uit de Goilberdingerwaard zijn welkom.

Paul van Veen

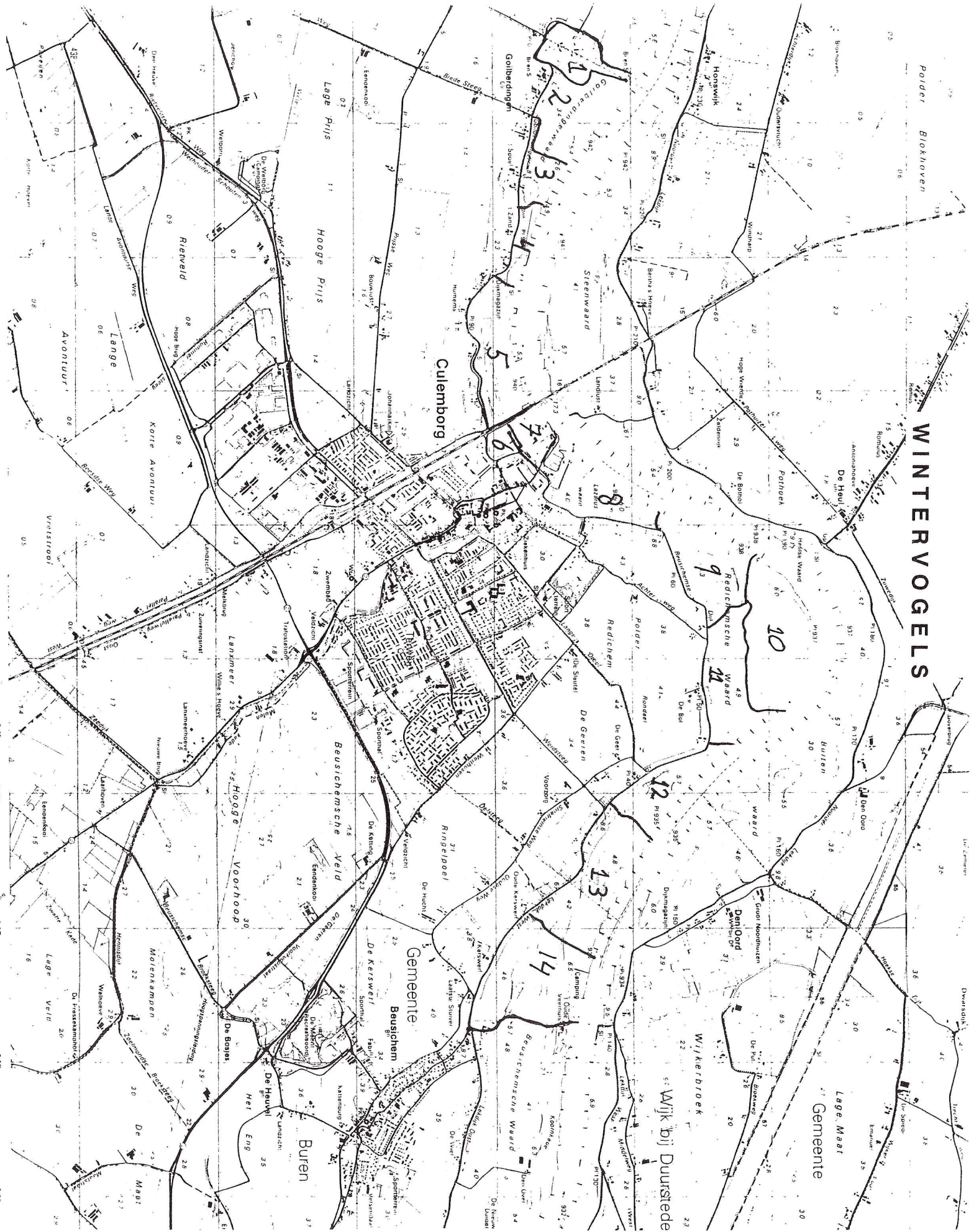

brandgans

bergeend

WINTERVOGELS

Culemborg

Gemeente Beusichem

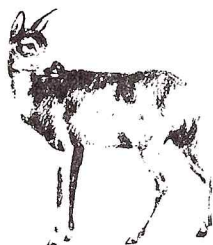
Wijk bij Duurstede

Lage Maat Gemeente

Verslag zoogdierenexcursie Regulieren op zaterdag 28 november 1992.

Met een zestal volwassenen en een viertal jeugdleden vertrokken we rond 08.00 uur per fiets naar het excursiedoel van deze frisse, maar schitterende ochtend: *de Regulieren*. Nauwelijks waren we op de modderige Platte Weg aangekomen of we zagen de eerste groep reeën op het weiland tussen de spoorbaan en de Platte Weg, bestaande uit een reebok, twee reegeiten, een smalree (= jong van het vorig jaar) en twee reekalveren.

reegeit

Het grijsbruine winterdos werd beschenen door de eerste zonnestralen. Op het pad in het middengebied ontdekten we prenten van reeën en de vos, terwijl op een drietal molshopen uitwerpselen van laatstgenoemd zoogdier gedeponeerd waren om hiermede het territorium te markeren.

Boven onze hoofden trokken diverse V-formaties kol- en rietganzen luidkeels richting Beesd.

Via de Rijksstraatweg en de Hennisdijk, vanwaar we twee reegeiten in een populierenbos zagen, kwamen we op de Zwarte Kade, waar we de prenten van reeën, vos en hond

vosseprent

mooi konden vergelijken.

In de elzen maakten putters, pimpelmees, koperwiek en vinken acrobatische toeren, terwijl de buizerd en de vlaamse gaai hun kenmerkende roepen lieten horen.

reebok

Rond de klok van twaalf kwam er bij de slagboom aan de Zeedijk een eind aan deze mooie en leerzame excursie.

Gezien het enthousiasme van de excursiegangers én de excursieleider zal deze excursie zeker in het najaar van 1993 weer op het activiteitenprogramma opgenomen

worden!

Onderstaand de verrichte waarnemingen van de zoogdieren en de vogels:

zoogdieren	vogels	
reegeit (4) reebok (1) smalree (2) reekalf (2) prent + uitwerpselen vos muskusrat (dood exemplaar in vangkooi langs Platte Weg)	torenvalk (1) + braakballen buizerd (2) aalscholver (2) blauwe reiger (2) knobbelzwaan (2) rietgans (ca. 25) kolgans (ca. 250) wilde eend (ca. 30) fazant (ca. 4) waterhoen (2) meerkoet (div.) Kievit (ca. 50) witgatje (3) kokmeeuw (div.) houtduif (div.)	grote bonte specht (2) roodborst (3) winterkoninkje (ca. 5) koperwiek (1) merel (div.) spreeuw (div.) koolmees (div.) pimpelmees (1) matkopmees (2) vink (ca. 6) putter (ca. 6) vlaamse gaai (2) zwarte kraai (div.) ekster (div.)

Gerard van Ruiten.

Er komt een tijd .....

Zo begint de tekst van een lied dat boven mijn buro hangt. Een beetje vergeeld, wat rafelende randen met vele gaatjes door de vele verhuizingen.

Maar toch kan ik er geen afstand van doen, soms schaam ik me ervoor, beangstigt het me, maar ook geeft het steeds weer een stimulans door te vechten voor een leefbaar milieu.

ER KOMT EEN TIJD DAT DE KANONNEN SLAPEN

*Er komt een tijd dat de kanonnen slapen,
dat alle tanks verroesten en vergaan,
en dat het aller vreselijkste wapen,
definitief zal hebben afgedaan.
Alom zullen de staalfabrieken zwijgen,
de auto- en de plastic-industrie.
Geen onheil zal het leven nog bedreigen,
niet de techniek en ook niet de chemie.*

*De hebzucht zal voor altijd zijn verbannen,
geen plekje waar nog roofbouw wordt gepleegd,
en allerlei natuurverdelgingsplannen,
zullen voorgoed van tafel zijn geveegd.
De lucht niet meer vervuild van boze gassen.
De grond niet meer met dodelijk gif doordrenkt.
De wereld zal compleet zijn schoon gewassen,
en van geen bloem wordt nog een blad gekrenkt.*

*De vogels zullen zingen alle dagen.
De bomen zullen ruisen elke nacht.
Geen dier dat nog gemeen wordt doodgeslagen,
of met het oog op winst wordt afgeslacht.
Dan daalt de lieve lang verbeide vrede,
voorgoed op de geslaagde aarde neer.
Dan wordt er nooit meer zinloos pijn geleden,
want dan zijn er nooit en nergens mensen meer.*

Peter Blanker Consort
van de L.P. "Neem de tijd".

Ik hoop dat u na het lezen van bovenstaande geen moeite meer heeft een passende wens te vinden voor de start van 1993.

Voor al wat u dierbaar is een warm 1993.

Gerrie Monfils.

**EEN BETER MILIEU
BEGINT BIJ JEZELF**

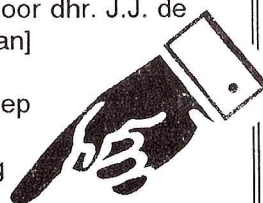

EXCURSIE- EN AKTIVITEITENPROGRAMMA

* * INDIEN NIET VERMELD, DAN VERTREKKEN ALLE EXCURSIES VANAF "DE KETELVINK" * *

datum	tijd	aard van de activiteit
vrijdag 11 december 1992	20.00 uur	<u>Lezing</u> over Natuurontwikkeling in het rivierengebied (plan "Ooievaar") door de heer F. Vera uit Wijk bij Duurstede [komt konvo van]
zaterdag 12 december 1992	a) 09.00-12.00 uur b) vanaf 09.00 uur	Onderhoud natuurtuin Knotdag [komt konvo van]
vrijdag 18 december 1992	19.00 uur	Kerststukjes maken, alle jeugdleden; Gerrie Monfils
zaterdag 19 december 1992		Werkdag Nestkastenwerkgroep
maandag 21 december 1992	20.00 uur	Algemene maandelijkse vergadering
vrijdag 8 januari 1993	19.30 uur	Nieuwjaarsbijeenkomst voor leden [komt konvo van]
zaterdag 9 januari 1993	a) 09.00-12.00 uur b) vanaf 09.00 uur	Onderhoud natuurtuin Knotdag [komt konvo van]
vrijdag 15 januari 1993	20.00 uur	<u>Lezing</u> over de vogels van Spanje door dhr. J.J. de Graaf uit Wassenaar [komt konvo van]
zaterdag 16 januari 1993		Werkdag van de nestkastenwerkgroep
maandag 18 januari 1993	20.00 uur	Algemene maandelijkse vergadering
woensdag 20 januari 1993		UITERSTE INLEVERDATUM KOPY FEBRUARI!!!
vrijdag 22 januari 1993	19.30 uur	<u>Thema-avond Stootvogels</u> (i.v.m. Stootvogeltellingen) o.l.v. Henk Vennix en Gerard van Ruiten voor de <u>oudere jeugd</u> en belangstellenden.
zaterdag 23 januari 1993	vanaf 09.00 uur	Landelijke teldag van stootvogels
vrijdag 29 januari 1993	19.00 uur	Aardappelstempelen voor de <u>jongere jeugd</u> o.l.v. Leo v.d. Kooij
zaterdag 30 januari 1993	a) hele dag b) vanaf 09.00 uur	Landelijke vogelteldag (L.W.V.T.); inl. Paul van Veen Knotdag [komt konvo van]
vrijdag 5 februari 1993	19.00 uur	Nestkasten timmeren voor de <u>jongere jeugd</u> o.l.v. Henk Vennix en Paul van Veën
zaterdag 6 februari 1993	08.00 uur	Hele dagexcursie naar de Ooypolder bij Nijmegen o.l.v. Leo v.d. Kooij [komt konvo van]
maandag 8 februari 1993	19.30 uur	Jaarvergadering van de N.V.W.C. [komt konvo van]
vrijdag 12 februari 1993	20.00 uur	<u>Lezing</u> over de natuur in de Ardèche (Frankrijk) door dhr. J.J. Bos uit Eindhoven [komt konvo van]

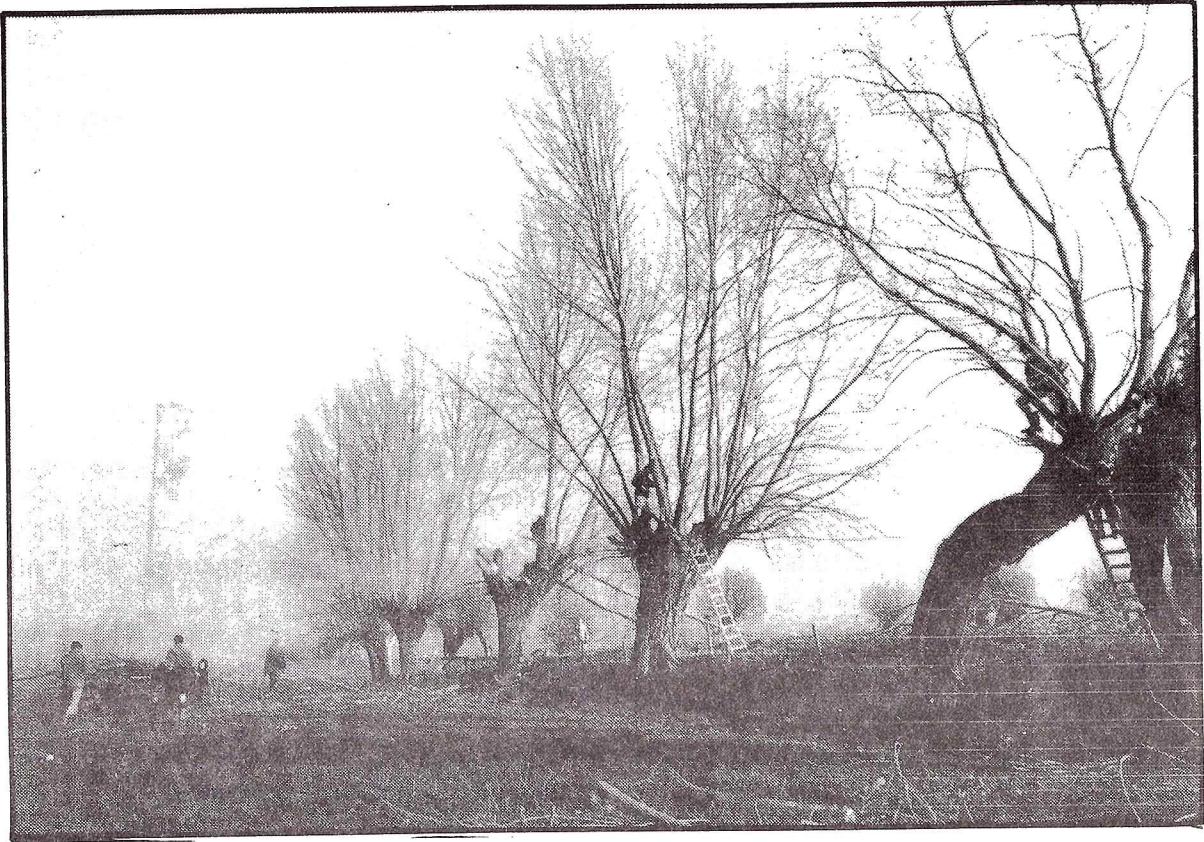

datum	tijd	aard van de activiteit
zaterdag 13 februari 1993	a) 09.00-12.00 uur b)	Onderhoud natuurtuin Werkdag van de nestkastenwerkgroep
maandag 15 februari 1993	20.00 uur	Algemene maandelijkse vergadering
vrijdag 19 februari 1993	19.30 uur	Nestkasten timmeren voor de <u>oudere jeugd</u> en belangstellenden o.l.v. Henk Vennix
zaterdag 20 februari 1993	a) vanaf 09.00 uur b)	Knotdag [komt konvo van] Zoogdiereninventarisatie zoogdierenwerkgroep
zaterdag 27 februari 1993	08.00-13.00 uur	Halve dagexcursie naar de Kil van Hurwenen o.l.v. Paul van Veen [komt konvo van]
vrijdag 5 maart 1993	a) 19.00 uur b) 21.00 uur	Avond over reptielen voor de <u>jongere jeugd</u> o.l.v. Leo v.d. Kooij Uilenexcursie voor alle belangstellenden o.l.v. Kars Veling [komt konvo van]
zaterdag 6 maart 1993	07.30 uur	Hele dagexcursie naar Goeree (ganzen) o.l.v. Leo v.d. Kooij [komt konvo van]
vrijdag 12 maart 1993	19.30 uur	<u>Thema-avond over amfibieën</u> voor de <u>oudere jeugd</u> en belangstellenden o.l.v. Henk Vennix
zaterdag 13 maart 1993	a) 09.00-12.00 uur b)	Onderhoud natuurtuin Werkdag van de nestkastenwerkgroep
maandag 15 maart 1993	20.00 uur	Algemene maandelijkse vergadering
vrijdag 19 maart 1993	20.00 uur	<u>Lezing</u> over sporen van dieren door mw. A. Steenman uit Uden [komt konvo van]
vrijdag 26 maart 1993	19.00 uur	Avond over amfibieën voor de <u>jongere jeugd</u> o.l.v. Leo v.d. Kooij

Prettige feestdagen

De knotploeg in actie bij boerderij "De Nieuwe Duinen" op zaterdag 14 november 1992.

en een
gelukkig en gezond 1993!

